

BETÆNKNING

Afgivet af Landstingets Infrastruktur- og Boligudvalg

vedrørende

Forslag til landstingsforordning om støtte til boligbyggeri, fælleshuse, byggesæt m.v.

Afgivet til forslagens 2. behandling

Landstingets Infrastruktur- og Boligudvalg har under behandlingen bestået af:

Landstingsmedlem Godmand Rasmussen, Atassut, formand

Landstingsmedlem Esmar Bergstrøm, Inuit Ataqatigiit

Landstingsmedlem Jørgen Wæver Johansen Siumut

Landstingsmedlem Vittus Mikaelson, Siumut

Landstingsmedlem Marie Fleischer, Demokraterne

Landstingssuppleant Simon Olsen, Siumut

Landstingssuppleant Ole Thorleifsen, Siumut

Landstingssuppleant Emilie Olsen, Atassut

Landstingets Infrastruktur- og Boligudvalg har efter 1. behandlingen gennemgået forslaget med bemærkninger.

1. Forslagets indhold og udvalgets bemærkninger hertil.

Der er i Landsstyrets forelæggelsesnotat, såvel som i forslagens almindelige bemærkninger redegjort for forslagens hovedpunkter.

Medbyggerordningen

Et enigt udvalg finder det positivt, at den hidtidige selvbygger-ordning erstattes af en medbyggerordning, hvor huset opføres med professionel assistance. Det er udvalgets håb, at dette kan medvirke til at sikre, at husene færdigbygges, og at offentligt betalte byggematerialer ikke i samme omfang som hidtil får lov til at henligge og forgå.

Et enigt udvalg finder det positivt, at tilskuddet til medbyggerhuse gøres indkomstafhængigt. Med den nuværende selvbyggerordning har man – uafhængigt

af indkomst – kunnet erhverve et selvbyggerhus til en værdi af 1 million, for 50.000 kr. På blot 2 år overstiger udgiften ved at leje en 2-værelses INI bolig således udgiften ved at erhverve sig et selvbyggerhus.

I kraft af offentlige tilskud har vellønnede selvbyggere som f.eks. håndværkere, fabriksbestyrere og forretningsdrivende dermed kunnet sidde væsentligt billigere i husleje end en enlig mor på SIK-indkomst i en INI lejlighed i Nuuk.

Udvalget konstaterer i øvrigt, at der med forslaget lægges op til, at der kan ydes lån og tilskud til medbyggerhuse uanset, hvor i landet de opføres. Altså også i f.eks. Nuuk.

Hjemmestyrets tilskud til opførelse af kommunale udlejningsboliger

Forslagets bestemmelser om Hjemmestyrets tilskud til opførelse af kommunale udlejningsboliger indebærer, at Nuup Kommunea stilles ringere end alle andre kommuner. Dette begrundes i lovbemærkningerne med, at det i Nuuk er lettere for private at opnå realkreditfinansiering til erhvervelse af andels- eller ejerbolig end i landets øvrige kommuner.

Det er muligt at den del af landets borgere, hvis økonomi tillader det, lettere kan opnå realkreditfinansiering til erhvervelse af andels- eller ejerbolig i Nuuk end i landets øvrige kommuner. Dette ændrer dog ikke ved, at Nuup Kommunea (med boligventelister på op til 28 år!) suverænt er den kommune, som har det største udekkeede behov for almennyttige boliger.

Det forekommer på denne baggrund hverken rimeligt eller hensigtsmæssigt, at Hjemmestyrets tilskud til opførelse af kommunale udlejningsboliger i Nuuk skal være mindre end Hjemmestyrets tilskud til opførelse af kommunale udlejningsboliger i andre kommuner.

Et enigt udvalg opfordrer derfor Landsstyret til at fremsætte ændringsforslag med henblik på at sikre alle kommuner samme tilskudsmuligheder.

Gældseftergivelse

Forslaget viderefører de nuværende gældseftergivelsesregler.

§ 39 bestemmer således, at låntagere, der i de 2 seneste slutlignede år har haft en skattepligtig årlig husstands- indkomst under 128.000 kr., kan søge om eftergivelse af forfaldne ydelser og restgæld. Den nævnte indkomstgrænse forhøjes med 4.000 for hvert hjemmeboende barn under 18 år.

Endvidere giver § 40 muligheden for konvertering til rente- og afdragsfri lån, som afskrives over lånets resterende løbetid. Altså reelt en gradvis eftergivelse, som indebærer, at den værdi, som boligen repræsenterer, foræres til låntager.

Et enigt udvalg finder det helt på sin plads, at samfundet tager hensyn til personer, som ikke er i stand til at betale deres gæld til fællesskabet. Men det kan ikke være i samfundets interesse, at dette sker i form af gældseftergivelse. Det hus, som lånet er ydet til, repræsenterer jo fortsat en værdi, som samfundet giver afkald på ved at eftergive gælden. Viser det sig senere, at huset kan sælges, opnår den låntager, som har fået eftergivet sin gæld, en pengesum, som rettelig burde have været långivers – altså samfundets.

Ganske vist bestemmes det i § 41 at der ved bedømmelse af ansøgninger om gældseftergivelse skal tages hensyn ikke blot til ansøgers økonomi og erhvervsevne, men også til husets alder og markedsmæssige værdi. Med andre ord: Hvis der er udsigt til at huset kan sælges, taler dette imod gældseftergivelse. Men markedsforsværgelsen ændrer sig. Det hus, der i dag har en beskedent markedsværdi, kan om nogle år være steget væsentligt i markedsværdi.

Samfundet står i dag overfor store problemer på boligområdet. Boligmanglen er fortsat stor, og der er et mindst lige så stort vedligeholdelsefterslæb på den offentlige boligmasse. De udgifter, vi må påtage os, hvis vi skal løse disse problemer, er enorme.

Vi må derfor spørge os selv, om vi har råd til fortsat at forære samfundsejede værdier bort. For hver en gældskrone vi eftergiver, har vi en krone mindre til løsning af de påtrængende problemer på boligområdet.

Udvalget opfordrer derfor Landsstyret til at fremsætte ændringsforslag, således at muligheden for gældseftergivelse efter § 39 og 41 udgår, og erstattes af en mulighed for konvertering af gæld til et rente- og afdragsfri lån, som ikke afskrives, og som forfalder til betaling, hvis ejendommen skifter ejer.

Med en sådan model slipper den gældsplagede låntager for at betale afdrag og renter - ganske på samme måde som ved gældseftergivelse. Det vil sige, at låntager reelt ikke betaler husleje, bortset fra varme og strøm. Men i modsætning til gældseftergivelse bliver gælden ved med at eksistere, og hvis huset sælges, skal den betales. Da Hjemmestyret har pant i huset, vil Hjemmestyret få i hvert fald en del af de penge, som Hjemmestyret har til gode, hvis ellers huset er noget værd.

Hvis salgssummen ikke er nok til at dække gælden, sidder låntager tilbage med den resterende del af gælden. Det er Udvalgets holdning, at personer i denne situation bør have adgang til at søge om gældseftergivelse.

2. Udvalgets indstilling

Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse, i den form forslaget har, når Landsstyret har fremsat ændringsforslag i overensstemmelse med udvalgets opfordringer.

Med disse bemærkninger skal Landstingets Infrastruktur- og Boligudvalg udvalg overgive forordningsforslaget til 2. behandling.

Jørgen Wæver Johansen
Næstformand

Ole Thorleifsen

Esmar Bergstrøm

Marie Fleischer

Emilie Olsen